

Latweeschu Awises.

Bl. galdegahjoms.

No. 17.

Treschdeenâ, 26. April (8. Mai).

1872.

Redakteera adresse: Pastor Salranowicz Luitringen, pr. Frauenburg, Surland.
Offpöbelsja Bëitborn L. (Meyher) grabmatu bobbe Jelgawâ.

Rahditais: Wisjannafahs sinas. Daschadas sinas. Rabds wabrds par sawadu rakstifšanas wifst. Diwi seemas fwehtu walfari. Par peemitanu. Mihla. Atbilda. Naudas tirgus. Labbibas un preefchu tirgus. Sludotnafšanas.

Wisjannafahs sinas.

London. 2. Mai (20. April) preefch pusdeenas pulstien 10½ Wahzjemmes Keisarene Tower pilf. atraukust Englantes kehminen apzeemoht. Ar leelu gohdu tur no pascha krohnprinfscha tappa sagaidita.

No Zanzibar fallas tohp sinohst, ka 15. (3.) April tur breefmiga auka plohsijusees, zaur lo 150 fuggi waj pawiffam nogrimmaschi, waj us krasu tappa usdshiti. No Zanzibar pilsehta ta leelaka dalka nopohstita. Stahdi, kas tur notikust, rehktua us 2 mil. mahz. sterlin. (lahdus 13 mil. rubl.).

Parise 2. Mai (20. April). Karaministers tautas runnas lungu sapulzei dewa sinahst, ka marshals Bazaine un generals Wimpffen karra teesai tohpohst nodohiti, pirmais tamdeht ka pee Weg, ohtrais ka pee Sedan ar wifsu karra spehtu Pruhfcheem pademuschees.

Ischernigomas gubernâ Strjelniki sahbschâ kasaka jeewa M. Lewtschanko dsemdeja puifiti un meitinu un pehz 4 stundahm atkal puifiti uu meitinu. No wifseem scheem 4 jaunpedsummuscheem tit weens puifists ihfu laika bija dschwâ. Schi angliga jeewa taggad 40 gaddus wezza un 4 reises behrnus dsemdejusi un pr. pirnu reisi weenu meiteni, tad dwihmischus, pehrnâ gad-dâ trimmischus, kas wifsi dschwî un nu taggad wehl tscheris schus. E kur Deewa fwehtiba pee behrnu dsemdešanas! R. S—z.

Berline. Ar Bismarka wesselibu eet taggad atkal ta puslibdi. Wifsch pats dascheem, kas to jantajuschi, dewis to atbilda „kad kahdu nakti labbi gullu, tad esmu ohtrâ deenâ ittin fweits, het ta nelaine, ka dauts tahdu nalschu nebandu.“

— Zaur kahdu Englantes awisi bij isdaudsinahst, ka Bismarks redsedams ka Franschu waldbiba wairahst wahf naudas kohpâ, ka warretu leelu armiju sagattawohst, ne ka karra warahdus dohmadama islibdsinahst, effohst lohiti behrgu rakstu Franzijai laidis un peeteizis, ja ar tabdahm darboschanahm nenostahs, tad Wahzjemme arri sahks zittadu ghimi rahdiht. Schi sinna nu klibda apfahrt pa wiffahm walstihm, weeni usteiza Bismarku, ohri to pulgoja, ka reis uswarrejis nemittejotees nabagu Franziju semmoht un spaidiht. Weidsoht isnahza, ka Bismarks ne puschu plehstu wabrdu par scho loetu nebij turp rakstijis un ta sinna gan irr islaista zaur kahdeem naudas spekulanteem, kas zaur karra beedinaschanu lehtina naudas papibrus un tohs tad rauga uspirkt. Bet kaut gan leeta bij skaidri meli, tomehr ta pahruunafschana bij Bismarkam it mihla; arri Franzijas presidents to irr ta pee sirds nehmees, ka pats no sewis Wahzjemme ar teem mihligakajeem wahrdeem rakstijis, ka us nemeeru nedohmajohst un arri sawu nodohmu deht leela karra spehta irr atlizis pee mallas. Ta patri Englantes awise nu

pehdigi fakka, ka winnas sinna effohst ittin taisniba, rakstis jau gullejis gattams us Bismarka galda un til tadeht palizzis nenofuhstis, ka Tjers tahdu atbildi dewis.

No Spanijas. Kâ leelabs wifsi dumpineku pulki irr iskshdinati; no waldbibas puffes irr Serrano generalam wiffa wifskomanda nodohita, walsti skaidroht no nebehndneekem.

Berfijas kehminsch effohst nodohmajis scho rudden braukt pazemotees pa Ciropas walstihm. Augstais kungs gan nemas nestan, ka beidsamajâ laikâ Ciropeschi dauts par winna semmi schâ un ta pahruunajuschî, jo arweenu wehl jadsird par turrenes baddu un trublumu. Bet arri to warbuht dabuhs peeredseht, ka trublumu zeesdamai semmei irr waldineeks, kas pilnahm sawjahm naudu bahresta.

Waltijas generalgubernatora kungam firstam Bagration muhsu kungs un Keisars sawu labpatifschanu isseizis un to pagohdimajis ar Aleksander Newska gohda sismi.

Wchterburga. Lihdsschinnigais domehnu ministeris Seleni irr newesselibas deht no sawa amata atfuhdsees un winna weeta Keisars irr eezchlis par walstis domehnu ministeri Walujewu. S.

Daschadas sinas.

No eekschjemwehm.

Jelgawas pilsehta krahschanas lahdê irr tai laikâ no 1. Janwar 1871 lihds 1. Janw. 1872 noguiditi 98,873 rubli us anglu augkeem un 20,685 rubl. us augkeem.

Latw. aw. Nr. 15. us 116. lapp. 14. rind. no app. tai rakstâ „Atbilda“ lassî „wehlaki“ weeta „agraki.“

Rihgas latw. beedribas runnas wihru sapulze 9. April peenehnufti to no Thomson lunga preefchâ liktu nodohmu par eetaifamu behru naudas lahdi preefch beedribas lohzeekem: Beedris katru gaddu lai maksâ 1 rubl. un kad buhs 15 gaddus no weetas ta maksajis, tad paleef swabada no schibs maksafšanas, kad tad tahds beedris mirst, tad taps preefch winna behrehm ismaksati 50 rubl. Tas preefchâ likkams nu nahks beedru sapulzes preefchâ. — Runnas wihri arri to nospreeduschî, preefch daschadahm striedehm, kas warretu beedru starwâ gadditees, eezelt ihpaschus meera spredejus no kahdeem 5 beedribas lohzeekem. — Latw. labdarr. beedribas islohseschana 2. April eeneffusi kohpâ 2499 rubl. 20 kap.; isdohschana bijust 367 r. 29 f., ta ka preefch labdarifšanas atlikuschî 2131 r. 91 f. (M. w.)

No Kuldigas. Us to rakstu Latw. aw. Nr. 13. kur kahds Kuldidsneeks —b— bij rakstijis par Kuld. latw. beedribu, mums irr no kahda schibs paschas beedribas lohzeekla R. B. atbilda peefuhstita, kas turra par wajadsigu

laffitajeem wehl apleezinaht, ka newis tee 2 wihri ween, kas bijufchi peeminneti, to jauno beedribu zehlfufchi, bet kahdi 20 Latweefchi, gan ffohlotaji, fainneeki, amatneeki u. z. Tapehzi tad ne-effoht pareisi, ka —b— kungs, tik teem diweem (warbuht fawem labbeem draugeem) to gohdu peedallijis, kas kahdeem 20 nahkotees, furru pulzina tas nodohms tappis nemts arri preefch Kuldigas latweefcheem tahdu pafchu beedribu, ar to pafchu nolufku, ka Mihga, dibbinaht. Kad nu Jacobsohns Kuldigas tumuma dshwo un tam attapigahks gars ne ka jitteem, tad winnam ufdewufchi par beedribu gahdaht, prohti: attaufchanu ismelleht no pilsteefas un polizejas deht fanahfchanas, apgahdaht ruhmes weetu preefch fapulzes, darbotees pee lillumu farakstifchanas, to waldibai preefcha lilt. „Augsti mahzitu waj studeeretu wihru mums nau, pafchi tautas dehti, kas drufzin wairahf mahziti, ne retti launahs no fawem brahkeem, ta tad mums minnetahs beedribas wajadfibas bij pafcheem ja-ispilda. Un Jacobsohns pateesi fawu ufdewumu zit fpehdams peeklahjigi ispihbija. Turpretti Dindschu fainneeks Walteris pee wiffa fcha darba nemas dallibu nenehmis, lai gan leegt negribbu, ka winfch latw. beedribas lohzeelis irr.“ Beidsoht dohd —b— kungam to padohmu, ja winfch uf preefchu gribboht pateefigas sinnas kury fuhthit, tad ja tam effoht fpehjams, lai papreefchu pats beedriba eestahjoht, jo zittadi sinnas par beedribas darbeem, no jitteem pa aufu galleem fadfirdeetas, mas to derrefchoht.

No masa fwarra mums leekahs ta strifde, jikkos ta dibbinafchanas dohma aufufi, bet wairahf behdajamees par to sinnu, ka wehl tik mas no dfillaki mahziteem tautas brahkeem pee schihs jaunas beedribas darbeem, kas tatschu irr teizami, gribb dallibu nemt. Redakzija.

No Sallasmuifchas puffes. Dreschdeen, tai 22. Merz pehz pusdeenas, iszehlahs Ufinu muifchas Kalnamatschu mahjas ugguns, kas uf ahtru wihfi abbeem fainneekem leelu pohstu padarrija. Ugguns bij zehlfufes no laidara, kas abbejahm mahjahm wehja puffe stahweja. Tadeht ka neween fainneeks, bet arri puifchi mahjas nebij, palikka wiffi lohpi — kahdas simts dshwibas (tiklai daschi firgi ne) — ugguni par laupijumu. No wehja wadditas leemas aisgrahba it ahtri ohtru mahju laidaru, klettis un riju un — eekam glahbeji nosteidfahs, — par pelnu tshuppu pahrehtija. Sastrehjufchee laudis tiklai fpehja zaur leelu puhlinu istabu, uf to ar makti leemas nestas tikka, no ugguns aistahweht. — No kam ugguns zehlfufes, nau ihsti sinnamas. — Trescha deena pehz tam, kad jau laudis atdsiffufchohs mehflus prohjam tibrija, eeranga, ka kas appafsch leelafahs mehflu tshuppas kustahs. Steigfchus gahja to attihriht un re! kas appafsch! Trihs seemifchi fukki fweiki un wesseli no mehfleem islihda. Tee irr aifflahpufchi ugguns leefmas mehflu tshuppâ gullefchi un no uhdena, kas uf mehfleem leets un uf winneem tezejis un gaisa, pilnigi atdsihwojufchees. — Wehl Deews arweenu parahdahs ka ihstais fargs un glahbejs ikkatras — jo masas — raddibas pat ugguns leefmas, bet jo wairahf preefch zilwefa, to kas ar mihlestibu is

winnas muifchigas ugguns pee fewim fauks, ja kas tam ustizigi buhs kalpojis!! Ldg.

Dundagas wezza stalta pils, usbuhweta tai gadda 1272 irr 1. April waffara ar ugguni aifgabjufi. Pulksten 11 waffara irr laidari ugguns iszehlees un no stipra wehja dshits usgabjis firgu stakam un no turrenes pils tohrnam. Pulksten 2 no rihta wiffas schihs 3 ehkas bijufchas pelndas pahrehtitas lihds ar 120 lohpeem, 49 firgeem un wif-fahm lauku un wirtfchafes leetahm. Pilli dauds wezzu laiku leetas tappa usglabbatas, arri tahs irr wiffas pohsta aifgabjufchas. No kam ugguns zehlees wehl nau isdibbinahis. Lai Deews pafarga, kad tik nebuhtu launu darritaju rohkas fcho grehku padarrijufchas! Sadeggufchahs ehkas nau bijufchas apdrohshinatâs un stahde tohp uf kahdu 100 tuhft. rubl. rehkinata. Dsimtskungs pats, barons von Sacken irr Wahzjemmê Dresdenê un arri wianna weetneeks un muifchas waldineeks negaddijees muifchâ, kad nelaima usbruklufti.

Par Dundagas pils nodegshanu mums wehl schihs sinnas peefufhttas:

Ugguns zehlfufes 1. April no laidara. Pulksten 8. waffara bijufi mohdere ar meitahm lohpus apraudfihit. Tahm gan bijufi ugguns lihds, bet zeeti paglabbata glahfchu wehlfukturi, kam drahtis apfahret. Ap pulksten 11. laudis no ugguns grehka istrauzeti, eeraudfijufchi laidaru weenas uggunis, ta ka tur it wiffi lohpi — lihds 120 gohwu — fadeggufchi. Til weenu tellu effoht warrejufchi isglahbt. Leela wehtra dsinnufi ugguni ar bahni uf firgu stalli, lai gan tas labbi tahlu un dahrs ar zellu starpâ. Newarrejufchi tik ahtri atflehgas dabuht, ta ka arri tur 40 firgu, kunga ratti, kammanas, darba ratti, ezzeefchas, arlli u. t. j. pr. fadeggufchi. Til mas firgu un leetu isglahbtas. Lai gan pils no firgu stakka aikal labbu gabalu nohst, tad tomehr wehtra dsinnufi ugguns leefmas par kanali pahri lihds pils juntu. Tur eefahjis wispirms kohka tohrnis degt, kam bijis juments ar schindeleem apfists. Newarrejufchi peetapt tohrni dshft jeb glahbt. Truhzis tahdu trepju, ugguns sprizzes un wehl zittu pee dshfchanas wajadfigu leetu. Kamehr no Talseem, 5 juhdses tahlumâ, labprahtiga ugguns dshfseju beedriba atfrehjufi jau bijufi pils fagruwufi. Arri no pils newarrejufchi neko dauds isglahbt, jo ahra puffe nau neweenu durwu. Til fudraba leetas, drufzin weschas un wehl daschas zittas leetas warrejufchi isglahbt. No kam ugguns zehlfufes, tas nau sinnamas. To ween wiffi wairahf dohma, ka buhfchoht no kahda besdeewiga rohkas peelaita. To skahdi pee firgu stakka un laidara rehkina lihds 28,000 rubteem un to skahdi pee nodeggufchahs pils 150,000 lihds 200,000 rubteem. Neweena no tahm nodeggufchahm ehlahm nau bijufi ugguns beedriba apdrohshinata. Ar schihs pils nodegshanu dahrga peeminnas fihme no wezzeem brunneeku laikeem Kursemme irr suddufi. Ta bij 1249. gadda no brunneeku waddona Diedrich von Gröningen buhweta. Pils bij taifta uf 4 stuhreem ar leelu sehtu widda. Ka jau wezzu laiku brunneeku pillei tai bij wifapfahret uhdens. Zelfch uf pilli eet pahr muhretu tiltu, tas bij wezjos laikos no kohka taifhts, to if nakts jeb eenaidneekem

nahloht us pils pussi usfwehra. Billi bij arri basniza un weens sambaris, fo par restkambari (Rüstkammer) sauza. Tur bij paglabbatas leetas no wezz un wezzeem brunneeku laikeem, ká: brunnaas, flintes, daschadi trauki, bides u. t. j. pr. Tas wiss nu palizzis par pelnu tschupp. Dundagas lungs ar sawu zeenmahti un behrneem nau mahjás, tee dschwó Wahzsemme. Saimneeki un maso muischu rentineeki apfobhlijuschees kunga laulus apstrahdaht, kamehr lungs buhs sirgus fapirgis un waijadsigahs wirtschaftees leetas fagahdajis.

Tai 27. Merz nodedsa Kandawas kirspehle Kuffchu Gailischu mahjas pascha pusdeenas laika. Ugguns no sturstená zeldamees bij zaur leelu wehju ihsá brihdi us stakteem un flehtim aistreehta. Leeli lohpi gan isglahbti, bet telli, siweni un labba teesa labbibas fadeggusi.

Kurssemes ritterschaftees pagastós irr 248 mahju semmes imehrota, semmes un mahju wehrtiba tafseereta un pirkshanas makfa aprehinata, tá ka no pehrna gadda warr dabuht tee fainneeki mahjas pirkt. Bet pirkshana nau neweenam peespeesta. Pirzejam ja-eemakfa 5 prazentes no pirkshanas naudas. Ar weenu pussi no parahda warr pirzejs, sawas mahjas kihlá dohdams, eestabtees Kurssemes kreditbeedribá. Par to makfa lihdi ar kapitála deldeschanu 7 prazentes ifgadda, par ohtru pussi, fo pirzejs ritterschaftei parahdá palizzis, makfa 5 prazentes. 11 mahjas par 31,845 rubl. pahrhohtas un pirkshanas kontrakttes pee augstakahm teefahm apstiprinatas. Pirzeji eemaksajuschí 6475 rubl. Zittas 7 mahjas par 19,972 rubl. pahrhohtas, bet kontrakttes nau wehl pee augstakahm teefahm apstiprinatas. Utikal ar zitteem 16 fainneekem mahju pirkshana eefahkta. Arri Saun-Nuzes lungs, ká dsirdam, wissas sawas mahjas par dsimtu pahrdewis. Mahju pirzeji tee paschi fainneeki bijuschí, tikkai kahdas gabbal 4 jeb 5 mahjas fwehchu rohkás nahkuschas.

Pehterburga. Par tahm karra deenesta atswabbina-schanahm, ta komissione effoht spreedusi, ka wissus tohs, kas ar daschadeem amateem sawai draudsei kalpojoh, newarroht isnemt, jo zaur to refruschu flaitis par daudi taptu masinahs un tas pamats no tahs jaunahs eerikttes, ka wisseem buhs deencht par daudi aistiktts. Tapehz tad tik buhschoht atswabbinajami pagastu skohlmeisteri (kamehr tee amata stahw, par fo ifgaddus japeenes apleezina-schana), wissi mahzitaji un preesteri (til ween ne turku un schihdu), greeku basnizas preekschlassitaji, kas seminarós ismahziti. Dakteri, apteekeri un lohpu dakteri, tapat wissu zittu skohlu skohlmeisteri taps tik no pascha ihstena deenesta atswabbinari, bet taps pee reserwes lihdi flaititi lihdi 36. gaddam.

— Preeksch 30. Mai, ká Keisara Pehtera 200to dsimschanas deenu ta swinneschanas zeremonija irr tá no-lifka: No pascha rihta 21 leelo gabbalu schahweens no wallehm pasluddinahs fwehtku deenu. Pulksten 9. basniz-kungi ar Pestitaja bildi nahls no Pehtera mahjinás un prozessione dohsees us Pehter-Bahwila basnizu, tur us 3 ar seltu isrohtateem spilmeneem gull nelaika mundeers, soh-

bins un ta zeppure, kurrai pee Postawas kaufchaná lohde isstrel-jusi zauri, un tee ar seltu isshubtee wahrdi, fo Pehteris Postawá fazzijis: „Un no Pehtera Zums buhs sinnaht, ka wianam ta dschwiba nau par dahrgu, kad tik Kreewu semme nahk gohdá un laimé u. t. j. pr. Kad Deewa wahrdi basniza buhs beigti, tad wissa prozessione dohsees us Newu, tur tohs fagaidihš damfluggis un puschlohts kuggis ar Pehtera laiwu. No kreposts schaus 31 schahweenus un karra laiwas parahdihs sawu gohdu. Pehtera peemiinas stabbu appuschlohs ar frohneem un pee wiana noturrehs Deewa wahrduš un Deewa luhgshanas. Tad karra pulki parades marschá ees gar peemiinas stabbu un preesteri dohsees atpakkat us Pehtera mahju. Behz tam schkfees lauschu fwehtki, tur Kreewu spehles buhs un bides israhdihs notikkumus is Pehtera laikeem. Wakkará spehlehs teateri ar ihpaschu gresnumu un trejós teaterós buhs israhdischana bes wissas makfas.

— Pehterburgá us Newas uppes leddum eimoht nahzís us Ladoga leddusplohtes lahziš, kas wirsú tuppejis. Ledduš gabbals pee Nikolai tilta peenahziš tur tappis pret kahdu pihlari fadausihš un lahziš witnós noslihziš.

— Pehterburgá schinnis deenás buhs kahsas kahdam Bulgakow kungam (wirsch deen karra ministerijá) ar kahdu freileni, Kanschín; bruhste effoht lohki bagata, wianás puhš buhschoht 7 millioni rublu.

Maslawas semkohpeju beedribá 24. Merz kahds lungs, Tschernopetow wahrda dewa fapulzei sinnas, ká eimoht pa Nowgorodas, Tweras, Kostromas u. z. gubernahm ar semmes kohpschana un lohpu tureschana. Behz schihm sinnahm ar lauffaimneezi bu tur wehl stahw lohki behdigi. Semme noplizzinata, mas neš auglu, preeksch mehflu gahdaschanas atkal truhst lohpu, daudi weetahm tik irr pa 1 leelam lohpan us 12 puhruweetahm semmes. Tur-flaht ta eerikte, ka katram lai irr saws semmes stuhriš, zaur katra gadda jaunu pahrdallischana aiskawe, ka kahds sawu gabbalu lai eekohpi, jo neweens nesinn, kam pee jaunas dallischanas zittá gaddá ta stihpa krittihš, fo scho-gad warretu mehshoht. Tapat arri suhdi par leelu truh-kumu pee plawahm un gannibahm, tá ka ar lohpeem wai-jagoht eet us pohstu, ja zittadu wirtschafsti ne-usnemm.

S.

No ahssemehm.

Berline. Finanzministeris senatá sinnamu darrijis, ka pehz 1871. gadda walšs rehkinumeem no cenahschana-hm buhschoht atliktees wairahk ká 9 milioní dahlderu; ja tad nu warreschoht daschas nodohschanas masinah, tad tomehr wissupirms waldiba us to luhkoschoht, ka weegli-naschanas nahk par labbu nabagu un semmakahm lauschu kahrtahm.

Franzijas presidents Ejers zaur sawahm nakts brauf-schanahm no Parisés us Versalku irr dabujis sa-aufsteees, tá ka jalokahs meera ar waldibas darrischana-hm, kamehr daudi mas atspirge. Tautas fapulze nu irr atkal kohpá.

Englantes (Alabama) stihdes leetas zerretai islihdsi-naschanaí zekahs atkal daschi kawekki, jo ká nupat dsir-dams, tad Amerika wissadá wihsé to peeprassa, ka Eng-lantei buhs pasemmotees appaksch tahs ischkliheju teesas,

ja fchi arri spreesch wissu to tahlako larra fshadi aismakfah. Ja Englante tam prettoschotees, tad Amerika tuh-dal grihb fahkt patti raudsibt, ka fawu labbumu no Eng-lantes idabuhn un tur tad meeram buhtu beigas.

— Englantes lehninene bijusi apzeemoht wezzo keisarur Napoleonu, wesselu pusstundu tur bijusi.

Spanija zaur ta Burbonu printscha Kahrta usweddi-naschanu (winsch irr dehs no ta 1855. gadda mirruscha Don Karla, peederer fahnu lihniyai no agrakahs lehninu zilts un fauzahs par Kahrli to septito, Spanijas lehninu) irr nu taggad leels dumpis iszelt. Wiina draugi un partijas laudis daschäs weetas affinis isleedami irr wal-di-bai pretti zehlschees. Gan taggadejais Spanijas lehninisch firdigi irr pretti stahjees un lihds schim wissur pretti-neckeem (kurru starpä bij dauds preesteru) palikka appalsch-rohka; redsehs ka turpmahl weikfees. Kehniusch Alma-deus kortes fapulze fazzijis, ka winsch pateesi Spanijai ar karru nepeedahwaschotees, bet tahdahm tufschahm prette-sibahm arri sinnaschoht ka wihres stahweht pretti. S.

Kahds andelmannis eeksch M. likka isfluddinacht: „Es, grihbendam fawu prezzi ahtri pahrdohht, pahrdohdu to appalsch ta tirgus, ko ta man pascham makfa.“

Kahds no ta andelmanna pasihstameem to fluddina-schanu dsirdejis fazzija: „To winsch newarr, jo winsch wehl nau par fawu prezzi neweenu graffi aismakfajis.

E. Skujeneek.

Kahda deenestmeita uhdeni fmechoht tappa no fawas draudsenes jautata, waj winnas mihlakais waklar scho apmeklejis, us ko ta winnai ta atbildeja: „Ja, ka tad, apmekleja gan, bet schoreis pats gan nebij, bij tahdu zittu no fameem draugeem atfuhthjis.“

H. D. B.

Kahds wahrds par fawadu rakstischanas wihsi.

Sch. g. „Latw. aw.“ 11. Nr. peelikkumä atrohdam rakstu ar schahdu wirsarakstu: „Grahmatu skats.“ Rakstitaja wahrds irr T—na G. Winsch raksta:

„Tadeht ka tonuzippars ta weeniga tonusihme, zaur furu eespehjams wissus, arri karru musika nepratteju (nespehletaju) isaudseht par droschu trahpitaju no lappas; un mineta grahmata“) atkal ta weeniga, fur schi metode jo iskohpta — tadeht wajaga schij grahmatai ari buht tai wissuderrigakai preeksch dseedahmahzischanas wirs muhsu mihlahs planetes u. t. j. pr.“

Pehz manna wirsaraksta wajaga T—na G. l. rakstischanas wihsei fawadai buht. Par fawadu fauz tahdu rakstischanas wihsi, furu tillai weens zilweks bruhke. Te nu atkal ja-isschkir 1) ortografija, 2) dohmu fastah-disehana. Abbas irr gluschi fawadas.

Par ortografiju negribbu neko dauds runnaht, lai gan winna irr gluschi tahda, kahdu wehl neweenä grahmata nedf awise ne-esmu atraddis (faut gan taggad weenä paschä awise daudreis daschadas ortografijas redsamas).

*) Elementar-Gesangschule auf Grundlage eines einfachen, das Verständ-nis der Notenschrift vermittelnden Longifern-Systems von A. Schaefer.

T—na G. l. leekahs wissas wezzas un jaunäs ortografijas falassijis un famaisijis, jo schai paschä ihfä rakstinä lassams weentreis arri, ohtreis ari; derrigs — derigs; ohtres — otrs; irr — ir (abbas no irrad); dseesmu — dseesmu; täpat: dahrbs, post, west u. t. pr. *) War-buht ka T—na G. l. drihs rakstihs atkal zittadi, fur sch warr eedrohschinatees winnam lihds reet. Gauschi wehle-tohs, ka zeen. lassitaji minnetu lappinu usmekletu un wehl reis pahrlasitu; nau wajadfiga nelahda galwas lausi-schana, jo tur irr wiss ar rohlahm taustams.

Tahda patti, weelahm jo ehrtigala irr winna dohmu fastahdischana: W ko dibbinajahs T—na G. l. „Tadeht“, waj us to, ka winsch ta dohma? Tas irr dauds par mas preeksch taisnibas! Man winna wirsejais teikumis is-klausahs täpat, ka tad weens fazzitu: Tadeht ka fshabi kahposti tabs weenigas sahles preeksch wehdera fahpehm, un schee atkal wisseem lehti eenahlami, tadeht wajaga wisseem kahpostus labbi kohpt un dakteru sahles atmet. Zeen. rakstitaja treknee wahrdi „wissus“ musika „ne-praktejus“ nizzina to wezzu taisnibu: Wisseem zilwe-keem nau weenadas dahwanas no Deema dohtas. Kam nau no Deema dahwanas preeksch musikas dohtas, tam arri newarr ne ar selta laufinu trahpischanu dseedaschanä eelet pakause, ko tad wehl ar zihpareem?!

Ja T—na G. l. tohs pirmus diwus teikumis is fa-wa raksta labbi apflattitu un apdohmatu, tad tizzu, ka winsch pats fahktu schaubitees pee ta, ka tohnu-zihpars irr ta weeniga tohnu-sihme u. t. pr., jo ohtres teikumis falka, ka tillai weena weeniga grahmata, fur schi metode jo iskohpta, atrohdohtes. Waj tad nu teescham wirs wissas planetes weena weeniga iskohpta grahmata par tah-du swarrigu mahzibu atrastohs, ja schi metode buhtu ta ihstena? Ja tas wehl nepeektitu, tad dohdu winnam to padohmu, paklausitees un apflattitees, ko zitti jo flawenti wihri 19. gaddu fimteni leelas, beesäs grahmatäs raksta: Dr. Schüge raksta fawä „Evangelische Schulkunde“: „Kas pehz tohnu-sihmehm dseedah mahza, tas lai nemm no h-tes un newis zihpans par tohnu-sihmehm“ (turklacht pee-rahdischana un isflaidroschana usrahdita). Täpat runna Bormanns fawä: „Schulkunde für evangelische Volk-schullehrer“ pee dseedaschanas tillai par nohtehm un irr ussimejis tur klacht gauschi pulkajo iskohptas grahmatas pee dseedaschanas pehz nohtehm. To paschu raksta wehl dauds zitti pedagogi. Tas teikumis: „Tadeht wajaga schij grahmatai ari buht tai wissu derrigakai u. t. j. pr.“ irr gluschi newainihgs. Bet nu wehl japeeminn ta gau-schi drohscha issazzischanas: „wirs muhsu mihlahs plane-tes“, kas pehdigi minnetam teikumam ta ka par pa-augsti-naschanu peelippinata. Isklusahs arr gluschi leeliski! Bet kad nu kamtschadali jeb Ottentotti, ja zeen. rakstitajis semmi irr dohmajis, fazzitu: Mums irr gan druhfku der-igakas grahmatas, ar ko tad gohdajams T—na G. l. leelitohs?

*) Te man japeeminn, faut gan T. G. l. rohlahrakstis man nau pee rohlas, ka schee raibumi gan buhs zehlschees zaur sezzert, kas pee ta fweeschada raksta pahri weetas missejees. Latw. aw. app.

Augſchâ minnetas I—na G. f. logikas noluhks leekahs, es falku leekahs, minnetu grammatu flaweht. Tahlat', ko ihfuma dehl ne-ustraktiju, winsch peerahda zaur lihdsibu no garra un meefas, ka latram, ihpafchi ſkohlmeistereem nahkotees to grammatu tulihht bes apdohmaſchanaſ eegahdaht (ceweſt), fazzidams „ja ſawu darbu un ſirdſmeeru mihlejam, ſawu ſkolneeku, ſawas tautas un zilwezibas garigu attihſtiſchanaſ wehlejamees; ſkolneeku mihleſitbu lihds kappam iſpelnitees gribam.“ Augſtas, dahrgas wehleſchanaſ un gribbeſchanaſ! Bet ſlahde, ka bes minnetas grammatas winnas nemas newarr peepilditees; un wehl wairahl ſlahde, ka winnas lihds ſchim, pirms ſchi grammatu nebij, neweenam ſirdi un garru nau zillajufchaſ! Bet neſinnu fur tad tee muhſu, ka jo daudi wairahl zittas mahzitakas tautas ſlaweni dſeedataji, kaſ uſ mattu prattufchi trahpiht, agrakos laikos jau irr mahzijuſchees?

ſhinni ihſâ rakſtinâ ne-aiſlahru ne minnetu grammatu nedſ arri zihparus, jo zihpari irr gauſchi labbi pee rehkinafchanaſ, tâpat kâ ſlabbi lahpoſti preeſch ehſchanaſ. Tâpat arri newainoju nebuht I—na G. f. dedſigu garru uſ wiſſu labbu, ko pee ta redſam, ka winsch zell laudihm preeſchâ jaunnaſ grammatas un par tahm apſpreeſch, kaſ irr teizama leeta un ko arri zittu mahzitu tautu awiſes atrohdam, bet tiklai apbrihnoju to ſawadu wiſſi, kâ winsch to darriis.

K—g—e.

Kahds Wiſſemneekſ.

Peefihm. Kad nu ta ſtrihdes leeta dohl dſeedaht mahziſchanaſ waj ar zihpareem waj nohtehm deewegan awiſes ſchurp un turp walſtita un kâ redſams tiklab zihparu metodeſ derrigums ſawâ weetâ, kâ arri nohſchu labbums ohtrâ weetâ deewegan buhs uſrahdihts, tad tahlakus rakſtus par ſcho paſchu leetu, ja tee neko ihpafchi wehrâ leekamu nenefihs, wairis awiſes ne-uſnemſim.

Latw. aw. apgahdatajſ.

Diwi ſeemas ſwehtku wakkari.

(Beigums)

Wezzais lungſ ſehdeja ſahnu-kambari lamina preeſchâ un luhkoja dohmihgſ uſ tahm preezigi iſſchaudamahm leekmahm. „Mihkaiſ Jerlant,“ mahte winnam tuwoda-mees un rohku uſ plezgem likdama mihligi fazzija, „waj es Dew drihktu kahdu nodohmu iſfazzihht?“

„Kapehž ne? fakki drohſchi,“ wezzais lungſ atbildeja, no ſawas weetas nepakufſtedamees.

„Tu jau ſinni, mihkaiſ wihrin, mehſ jau ſen ne-effam wairis ſeemas ſwehtkus ſwehtijufchi,“ mahte baitodamees eefahla runnaht.

„Man dohmaht, tee beidsamee preeſch deſmit gaddeem til ſlikti iſdewahs, ka Dew wiſſâ ſawâ dſihwibaslaikâ wiſſe preeks uſ tam buhtu iſgaiſis,“ wezzais ſapihžis eekritta walloda.

„Es Dew labpraht kahduſ preekus ſagahdatu,“ mahte mihligâ balſi runnaja tahlahl, it ka winna it nebuht winna wahrdus nebuhtu dſirdejuſi. „Es preeſch Dewim ſcho to eſmu eepirkufi, eſmu arri preeſch Dewim, žil nu

ar ſawahm wahjahm azzihm eefpehju — iſſchuwuſi, par ko Tu pateekſ preezafcees.

Weefu-kambari wiſſe irr ſagattawohhts. Bet mihkaiſ Jerlant, wehl weena luhgſchana: waj drihktu kriſtus-kohžinu aiſdedſinaht?“

„Kaſ? kriſtus-kohžinu?! Seewa, waj tu bes prahta! Noht! Prohjam. Uguni ar to! — Luhdsama nepeeminni man ſeemas ſwehtkus un kriſtus-kohžinu!“ —

Tâ wezzais lungſ no krehſla uſſchahwees bahrgi eebrehzahs un nemeerihgſ ar leeleem ſohkeem ſtaigaja pa iſtabu.

„Bet mihkaiſ wihrin, atkauj jel man ſcho maſu preeku, luhgtu, luhgtu!“ mahte ſchnukſtedama fazzija.

„Ne wahrdu wairis jeb — — —,“ wihrs kâ ahraprahtihgſ eebtahwahs, un irr par to neko nebehdaja, ka winna laulata draudſene raudadama iſ winna lambara iſgahja. Likkahiſ, it kâ tahs pagahjuſcho deſmit gaddu duſmas uſ reiſu iſ winna kruhtihm ſpreeſtohs. Behž kahda laikâ winsch tiklai apmeerinajahs un apſehdahs atkal ſawâ weetâ pee lamina.

Bet winna laulata draudſene weefu-kambari eegahjuſi raudaja, gauſchi raudaja un neſpehja ſawas aſſaras kluffinaht. Winnas preeks, uſ ko winna ſchowakkar bij zerrejufi, bij iſgaiſis, bij wehjä! — Ak, tamu ſuhru likteni! Ar ſagrauſtu, behdigu ſirdi winna atkal nehma tahs ſchſinkibas no galda, ko winna preeſch ſawa laulata drauga bij ſagahdajuſi, un paglabbaja tahs labbi kahdâ paſlehtâ weetâ, bihdamees ka winsch kahdu reiſ tahs netihſchi ne-atrohd, un tâ atkal no jauna winna duſmas netiktu mohdinataſ.

Kamehr winna nu ar tam nodarbojahs, bij kahdi ratti durwu preeſchâ peeturrejufchi. Nedſ winna patti, nedſ wezzais to bij mannijufchi. — Durwis lehnem atwehrahſ. Drihſ pehž tam eenahža wezzais ſullainis Mahrtinſch weefu-kambari. Namma-mahte ſeemas ſwehtku ſchſinkibas wehl nebij beigufi noſtrahmeht. Mahrtinſch bij lihgmis waigâ. Winsch eefchukſteja kundſei lehnem auſis, ka ſweſchi atbraukufchi un luhdſa, lai winna uſ kahdu azzumieklî nonahktu appaſchâ.

Namma-mahte brihnijahs, kaſ gan tee pat ſweſcheem, kaſ atbraukufchi. Winna gahja Mahrtinam pakkaſ. Appaſchâ nonahkufi eeraudſija — — ſawu weenigu behrnu. ſawu meitinu Truhti! — Winna bij ar ſawu laulatu draugu un ar ſaweem trim behrniſeem iſ Amerikas ſchurp atnahkufi. Nu bij preeki leelu leelee, gawileſchana bes galla. Ir augſchâ tohs warreja dſirdeht. Bet ſinnams, tee tikla žil eefpehjamſ apſpeekſti, lai tehws ne-iſdſird. Weens ohtru aplampufchees ſchee ſkluhpiſtijahs un raudaja preeka aſſaraſ. Ir wezjeam Mahrtinam to redſohht daſcha aſſara noritteja winna firmâ bahrdâ.

Wezzais lungſ no tam ne wahrdu nebij dſirdejis. Winsch ſawas dohmâs dſikli nogrimmis nelikkahs it nebuht ſinnoht, kaſ ahtrâ ap winnu notikkahs. ſchi paſaule bij preeſch winna, kâ iſmiruſi. Nekas neſpehja winnu eepreezinaht. Ir pat dabba ar ſaweem jaukumeem neſpehja winnu no ſawahm tumſchahm dohmahm nogreeſt. Bet tomehr ſchowakkar bij ir winnam tâ dihwaini ap ſirdi. — Behž puſtundas atwehrahſ lehnem winna lambara durwis.

Diwi behrni eenahza eefſchâ. Puika bij dewini gaddus wezs un meitina feptini gaddus wezza. Wezzais lungſ nemas to nebij mannijs, un tadeht tâ lâ fatrublahs, tad puika winnam labwaffaru fazzija. „Kas Zums ſcheit jadarra? Ko Zuhſ ſcheit gribbeet?“ tâ wezzais lungſ eefauzahs.

Behrni par tahdu bahrgu wallođu isbihjahs. Wiswairahf ta meitina. Ta jau gribbeja behgt atpaffak. Bet puika fakampa winnu pee rohkas un nelaida. „Kaunes jel, mahſin,“ puika eefſchukſteja winnai auſis, „mahte mums tatschu fazzija, la weztehws labs, mihlihgſ wihrs effoht. Nebihſtees nefo. Uſſakki gaiſchi un drohſchi ſawu ſerſchianu.“

„Kas Zuhſ ſcheit eelaidis?“ wezzais wehl reis it bahrgi uſſleedſa. Bet puika ne wahrdu atbildedams ſtubma ſawu mahſinu magkeniht uſ preekſchu. Meitina nu ſtabweja it tumu pee weztehwa. Winnai bij papihriſ rohka. Uſ papihra kahda ſerſchina bij rakſita. Meitina fakka ar lai gan no bailehm trihzedamu, tomehr mihligu un no ſirds nahſdamu baſſi:

„Uſ peedohđ ſawai meitinai
To leelu neklauſibu,
Un neduſmo lâ beſſaunai,
Bet ſchinko mihleſtibu.
Tahs behrus Tew taggad peeglaudahs
Un peedohſchianu iſluhđjahs.“

Tohs beidſamohs wahrduſ fazzidama winna nometahs zekđs un gribbeja weztehwam to lappu paſneegt. Ir puika nometahs zekđs. Winnam arri bij kahda lappa rohka un gribbeja to weztehwam nodohf.

„Kas tas? Kas ta par kumedinu, ko Zuhſ tē ſpehlejeet?“ weztehws no krehſla uſſchahwees bahrgi eeblahwahs. „Eſ Zuhſ nepaſiſtu un negribbu Zuhſ paſiht. Prohjam! Rohſt! Deews lai to paſarg, kaſ Zuhſ ſcheit eelaidis!“ —

Meitina eefahka gauſchi raudahf, bet puika wehl ſaturjahs. No ſemmes uſſehlees wiſch fazzija: „Kâ? Tu negribbi muhs paſiht un tatschu Tu eſſi muhſu weztehws! Manni ſauz Ferlantu Bernhard. Mahte mannim allaich fazzija, la Tewi arri ſauzoht Ferlantu, un Tewi mible-dama winna manni tâ ſaukuſi. Schi meitina irr manna mahſa Mahrija Bernhard. Mehſ no Amerikas ſcheit atnahkuſchi, tamdeht la mahte pehz Tewim lohti ilgojahs un ſehrojahs. Ta ſerſchina, ko Mahrija Tew uſfazzija, tur uſ to lappu irr uſrakſita. Mahte winnu rihmejuſi un Mahrija patti to uſrakſijuſi. Un tē uſ ſcho lappu, eſ to nammu uſzejkinajis, kurrâ mehſ Amerikâ dſihwojahm. Schihs abbas lappinas, ko mehſ Tewim paſneedsam, irr Tawa ſeemas ſwehtku ſchinkiba no mums. Schē, weztehws, nemm!“

Bet ſchis bij puikam mugguru atgreesis. Wiſch palikka pee wiſſa ta aukſis lâ leddus un zeets lâ alminſ. Tiklai weenreis bij mannamſ, la winna zeetſirdiba atluſſe un winna ſirdi peedohſchianas dſirſtelite bij eekrittufi. Bet driht bij atkal mehja. Wiſſe pagallam, wiſſe iſgais! Wiſch ahlejahs ar lahjahm un rohlahm, un beſ la atpaffak atſkattitohs uſbrehza maſajeem: „Deewegan! Beigts! Eſ negribbu no tam nefo waitahf ſinnaht! Sakkeet ſawai

mahte, la eſ winnu jau ſen no ſawas ſirds iſtubmiſ un pawiffam jau aiſmirſis. Taggad kur warubht truhlumſ ſpeech, taggad winna atkal atgahđajahs, la winnai bagahſ tehws. Bet nela, to Zuhſu mahte preekſch deſmit gaddeem jau waijadſeja eedohmatees. Nu irr pa wehlu. Eita, eita prohjam. Paſafkeet to winnai un — un ubagojeet tad preekſch zittu durwihm, bet preekſch man-nahm ne!“

„Ubagojeet? Ne, mums newaijag wiſ ubagoht!“ maſais Ferlants lepni atbildeja. „Mums Amerikâ bij tahdas pat ſmukkas iſtabas lâ ſchi, un tehws pats daudſreis mahte fazzija, la wiſch daudi wairahf noudas nopelnoht, nekâ winnam waijadſihgſ. Bet mahte tik ilgam raudaja un luhđſa, lihđi kamehr tehws beidsoht fazzija: „Ebbi, reiſoſim, lai Deews tiklai palihđ!“ — un tad tiklai mahte palikkahs atkal preeziga. Wina ſtabſtija mums no Tewim, la Tu effoht labſ, mihlihgſ wihrs. Bet — ah! mahte irr muhs peewihluſi! Tu ne-eſſi wiſ labſ, mihlihgſ wihrs!“ —

Mahrija gulleja wehl arweenu uſ zekkeem un raudaja gauſchi. Puika winnu lehnam pozehtis merinaja: „Nahz, Mahrija, neraudi wairſ. Mahte jau mums fazzija, la mehſ atkal uſ Ameriku eſim atpaffak, ja weztehws wehl arweenu duſmoſees. Nahz, mahſin, nahz! Weztehws negribb muhs ne azis redſeht. Reiſoſim atkal uſ Ameriku!“

Tâ runnadams bij Ferlants ſawu mahſinu lihđi durwihm jau aiſweddſis. Weztehws bij atkal ſawâ krehſlâ apſehdees un ſawu waigu ar abbahm rohlahm apſedſis. Wina ſirdi zihſſejahs diwi warreni ſpehki — eenaidſ ar mihleſtibu! Meitina bij jau durwju klinki ſagrabbuſi un gribbeja paſlabban tohs atwehrt. Puika atgreesahs wehl reis atpaffak un luhđoja ko weztehws darra. Un rau! ko wiſch eeraug?! Weztehws ſehſch ſalihziſ uſ krehſla, waigu ar abbahm rohlahm apſedſis un — raud! Ar weenu lehzeenu bij puika weztehwam klahf un atrahwa rohkaſ no winna gibnja. „Weztehws!“ wiſch eefauzahs, mihlais, labbais weztehws . . .“

Mihleſtiba bij pahſpehjuſi. Wina ſirds bij atluſſuſi, lâ leddus pawaffara ſaulitē. Uſſaras ritteja winnam aumalam pahſ waigeem. Eſadams wiſch tiklai ſchohs wahrduſ ſrehja iſteikt: „Paleezeet pee mannim, behrni, paleezeet pee monnim!“

Tikko ta meera ſinna iſ weztehwa luhpahm atſkanneja, tē atwehrahs durwis. Mahte un Teuhſe ar ſawu laulatu draugu pee rohkas eenahza eefſchâ, un pee tehwa lahjahm zekđs nomettuſchees luhđjahs peedohſchianu. Wezzais newarreja ne wahrdu wairſ iſrunnahf. Uſſaras aiſnehma baſſi. Bet ſwehtidams wiſch ſawas rohkaſ iſſteepa pahſ teem preekſch winna zekđs nomettuſcheem — tehwa lahſti bij aiſmirſti, wiſſi noſeegumi peedohſti! — —

Mahte beidsoht nehma ſawu laulatu draugu pee rohkaſ un fazzija: „Nu, mihlais wihrin, waj nu drihſtu Tew rahđiht, ko Kriſtus behrninſch ſchinui waffarâ mums peeſchſchriſ?“ —

"Deewa wahrda, mihta fecwin!" tehws ar affaru pilnahm azzihm wihsfnadams atbilbeja, behrnus un behrnu-behrnus mihtligi apfandams un fkuhsftidams.

Weefu - kambara durwis atwehrahs. Wezs eerasts fwetschu gaischums mirdseja atkal no turrenes pretti. Uf galda stahweja saliktas daschdaschadas fchkuhslibas preefsch weztehwa. Ittin tuwu kristuskobzina preefscha fehdeja uf galda mas mundris fchetri gaddus wezs puisens un fauja pilna balsi: "Lai dsihwo weztehws! Lai dsihwo wezmahte! Hurrah! Nu ne-efim wais uf Ameriku!"

H. D. B.

Par peeminnu

tai warren krahschnai seemeta blahsmai, 23. Janwar 1872.

Wakkars mettahs, semmi apklahj krehfslib' Seemetos jau blahsma zekahs, fwihst, Debbes plahtha warren daitu krahschnib, Simtahm pehrwju laistidamahs lihst.

Sarkan sillos starras riaktis taifahs, It ka plascha warr'wihfsne atirsi, Pehrwe pehrwei rohku fneeds un raifahs Spohschums glihts preefsch muhsu azzihm schwirkst.

Augstaki wehl blahsma starrus raida, Purpur mehteli pahre debbes klahj. Nau wehl pusnaktis, wiffa debbes fmaida, Raibu pehrwju wainaga ta stahj.

Gaisma, farkanums — tee kohpa pinnahs, Daila krohni debbes klajuma, Struhgku mehteli swaighnes tinnahs; Debbes johstu johschahs fartuma,

Nakts tik gaischa — ka pee mehnes spohscha Staigabt, strahdaht, lassihst warreja, Appatsch purpur plascha debbes kohscha Sneegs it farkans semme mirdseja.

Seemel-blahsma tahda, ka nu bija, Muhsu tehweem retti rahdijahs; Dascheem wezzeem affarinas lija, Kad schis pehrwju gaischums laistijahs. —

Mahn' tizzigee turr to gan par sismi, Kas uf larra breefmahm norahdoht, Sehrodami apfeds sawu ghmi: "No tas sime?" baiki jautajoht.

Bet es drohschi lauka kahju sperru Preezajohs par tahdu gaischumu, Sawas kohles lihgmii rohka ferru, Apdseedahst scho dabhas brihnumu.

"Kungs, zil leeli tawi darbi lauka! Debbes, semme swehro — spulgo, mirds! Tawa gohdiba mums rahdi jauka Rahds tew spehks un zil tew mihta firds"

E. F. S.

Wihfla.

Laffi ka tew patihkabs, Uf preefschu, ka ar atpakkaf, Kas esmu es, ta paleeku, Tu zittu wahrdu nedabu; Warbuht tu smukka lassitaj' Ta effi, ko es dohmaju. Ja grubii tewim minneschan', Tad raugi tik ar peelikschan'; Ar k tew galwu sildiju, Ar p tew fungi pildija, Ar w es tewi tihriju.

J. Krumh.

Atbild a.

S. R—S. Ne-essam wehl dabujufchi Zubhu rakitu zauri eet, jo fwehku laiks, kas jau ta wiffus spehtus aistremm, nedewa to waku, bet nu to tuhda nemjam preefscha.

Latw. aw. avg.

Naudas tirgus,

	Ribga 22. April 1872.	ufpraff.	fohl.
5% walfs-aifteenefchanas bittetes ar winnest.	I. aifteen.	155	153 1/2
	II. aifteen.	154	152
5% walfsbankas-bittetes	" " " "	—	—
5% Widsf. fandrithes.	uffakkamas	100 1/2	100
	ne-uffall.	96	95
4 1/2% Kursf. fandrithf.	uffakkamas	—	—
	ne-uffall.	—	—
Ribgas-Dinab. dielfelka	akhtjas uf 125 rub.	146 1/2	146
5% Ribg.-Dinab. "	obligatijas uf 125 rub.	—	—
5% Ribg.-Zelgaw. "	" " 100 "	117	116

Rabbibas un pretschu tirgus Zelgawa, 24. April, Ribga, 22. April un Leepaja, 12. Febr. 1872. gadda.

	Makfaja par:	Zelgawa.	Ribga.	Leepaja.
1/3 fchetw. (1 puhru) rudu		2 r. 40 f.	2 r. 40 f.	2 r. 30 f.
1/3 " (1 ") fweefchu		4 " 75 "	4 " 25 "	4 " 80 "
1/3 " (1 ") meefchu		2 " 30 "	2 " 25 "	2 " — "
1/3 " (1 ") ausu		1 " 30 "	1 " 60 "	1 " 15 "
1/3 " (1 ") ftrau		2 " 50 "	3 " 50 "	3 " — "
1/3 " (1 ") rupju rudu mitlu		2 " 40 "	2 " 35 "	2 " 25 "
1/3 " (1 ") bhdelatu		3 " — "	4 " — "	3 " 25 "
1/3 " (1 ") fweefchu mitlu		5 " 25 "	5 " — "	5 " — "
1/3 " (1 ") meefchu putraimu		3 " — "	3 " 75 "	3 " 50 "
1/3 " (1 ") kartoffeli		1 " — "	1 " 25 "	1 " — "
10 pudu (1 birkawu) feena		5 r. — f.	4 r. 50 f.	4 r. — f.
1/2 " (20 mahrg.) fweesta		5 " 50 "	5 " 75 "	5 " — "
1/2 " (20 ") dselses		1 " — "	1 " 25 "	— " 90 "
1/2 " (20 ") tabafa		1 " 40 "	1 " 25 "	1 " 80 "
1/2 " (20 ") fchlehtu appiau		6 " — "	— " — "	— " — "
1/2 " (20 ") krobna linnu		2 " 75 "	2 " 50 "	2 " — "
1/2 " (20 ") brakta		1 " 50 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1 muzzu linnu fehtu		9 " — "	9 " 50 "	8 " — "
1 " falku		9 " 50 "	9 " 50 "	15 " — "
10 pudu farkanas fahls		7 " — "	6 " 25 "	— " — "
10 " baltas rupjas fahls		6 " 60 "	6 " — "	6 " — "
10 " " fmalts fahls		6 " 50 "	6 " — "	6 " — "

Latw. Awischnu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

Sluddinafchana.

Ar augstaku teefas atwehlefschanu tays pee Leel-Platonis pagasta waldischana **3. Mai sch. g.** no magastines 603 mehri rudju, 409 mehri meeschu un 214 mehri ausu eeffsch masafahm dalkahm wairahfshoblijaem pret flaidru mafsu pahrdohiti.

Leel-Platonis teefasnammä, 12. April 1872.
(Nr. 41.) Pag. wezz.: M. Dischkall.
(S. W.) Stribw.: Smugge.

4. Mai sch. g. tays pee Penkullis krohna pagasta waldischana, Dobbeles aprink, no magastines 300 mehri rudju eeffsch masafahm dalkahm ul wairahfshoblijschanu pahrdohiti. kas zaur scho tohy finnams darrihts.

Penkullis kr. pagasta waldischana, 8. April 1872.
(Nr. 66.) Pagast. wezz.: J. Lining.
(S. W.) Stribw.: Joh. Krafft.

Kas pee Wahrenbrock pagasta peederrihgs **Robert Pahrum** ir dehl palaidigas dshwes un mantaswahjibas no Audsumuischas Neu-Friedrichshof) Pahrupp mahju waldisbas atzels un wiana mantiba wairahfshoblijschanu pahrdohita. Bet ta Robert Pahruma mantu til tahlu nefneeds tohs krohna un magastines parabduus deldeht, tadehl teek no Krohna Pleyjumuischas pagasta teefas wisseem Robert Pahruma parabdudewejeem tas, kas augfcha notizis, finnams darrihts.

Pleyjumuischas pagasta teefa, 27. Merz 1872.
(Nr. 89.) Preefshchch.: Ch. Baldowsky.
(S. W.) Stribw. w.: Kleinberg.

Sluddinafchana.

9. April pusedenas laika ir no Jakobstadtes katoku bafnizis pagalmja tam Jan Jeskewicz peederrihgs **firgs isfagts.** Sirgs ir kirschbruhns, 6 gaddi wezz, widdischka leelumä, ul freifahs kabschitlba rehte, balta sribra rihku weeta ul fruhthm, balti flekkl ul peeri un ul mugguru, 100 rubl. fudr. wehribä. Kas to sagto sirgu atdohd jeb usrahda, fur winsch ir atrohdamä, dabuha no awpaga **25 rubl. f.** pateizibas maffas.

Jakobstadtes pilfsheta poltzeja, 15. April 1872.
Birgermeisters Berg.

Dumfchi dshltera jauna **putnu funna**, flaita no auguma ar masu baltu bleffi peerä, ir 7. Februar sch. g. polshidufe. Kas to funnu nobohd Bauflä pee buchhalter Beckmannunga, jeb flaidri peerabba, fur tapatte atrohdamu, dabu labbu pateizibas mafsu.

J. Beckmann.

J. Goerk mineraluhdena-anstalté,

Zelgawä pee tirgus platscha,

warr arweenu dabuht frischä taiftus wiffus bruhkejannus flunnigis mineraluhdenus, ta arri selterafshda un ohglu=flahbu uhdeni un limonadi.

Blumberg un Saalfeld dsellleeschanas un mafschinu fabriki,

Zelgawä,

warr katrä laika wiffadas sortes weenjughu un diwjughu arkus par lehtu mafsu dabuht. Kas preefsh pahrdohschinas aemni jeb wairahl uf reisu, dabu wehl dauds lehtabl. Arri wiffadas semkshpibas mafschines teek drihs un lehti fataiftias. — Bezza lejama-dsels teek pirka un labbi dahrgi par to mafschits.

No zensures atwehlehts. Ribgä, 25. April 1872.

Wisseem manneem andelesdraugeem til firsnigi pateizohs, kas man libd schlm Zelgawä dauds gaddus. Pubjes nammä pee Dobbeles wabrteent, to ustizjiva schätskojusch un taggad atfal wisseem manneem wezzeem andelesdraugeem finnams darru, ka es Ribgä Zelgawas fortanle, Kraitina nammä Nr. 12, bobdi esmu eeristeis un wiffulabbalo prezil angabdajis, kü: fitkes, fahli, tabaku u. i. j. vr.: daschdaschadas vrezzes un par to lehtoko tirgu pahrdohdu; zaur scho mihli wiffus luhdsu manni apmetleht. Ribgä, 19. April 1872.

J. Weinberg.

Mans dshwolltis atrohdbas no **1. Mai sch. g.** mannä pascha nammä uppes-eelä Nr. 13.

Dakters Gruner.

Nauda

34 rubl. f. ar wiffu naudaamaku un diwi wesseleem no 25 un 40 rublu f. ir uf ta zelka no Zelgawas par Emburgu uf Bauflä, stary Kraufschu un Wilku frohgu, 30. Merz sch. g. iskrituschä. Kas to paschu atdohd, Scholem Wulfsohn, jeb buchhalter Beckmann tungam Bauflä, dabu pateizibas mafsu pebz illkuma.

Scholem Wulfsohn.

Sluddinafchana.

Schaules aprinkl Popelana draudse tohy pahrdota Ggela muschira, tahlumä no Keepajas dshelzella 5 werstes, no Kurfemmes rohbeschas 20 werstes, ar labbahm jaunahm ehlahm, ar 20 deffetnahn labbas arramas semmes, jauna mescha 40 deffetines, plawu 30 deffetines un gannibu 20 deffetines un wehl diwas dshwojamas jaunus ehlas pascha Popelana meentä pee essenbahna. Kas grubb scho wirtschasti pirkt, kas lat peemel-dabs pebz flaidrahm finnahn Schagare pee katoku mahzitaja Waischwilla tunga.

Leelalus un mafalus, awstrahdatus un ne-awstrahdatus **semmes gabbalus** isdohd uf renti, japeeteizigahs Solitedes muschä, feschä weriti no Ribgäs, netahl no Slohtas leelzella, pee muschias waldmeela turpat muschä.

Zaur scho tohy finnams darrihts, ka es Zelgawä par **adwofatu** esmu apmettees, taggad jawä pascha nammä Swethes eelä Nr. 16 dshwoju un preefsh wisseem taiftibu un rehta melle-dameem no pulstien 8—11 no rihla un no pulstien 3—4 pebz pusedenas bubschu mahjäs atrohdamä. Zelgawä, April mehneki 1872.

Dberhofgerichs adwofats

Vorkampff-Laue, jaunafais.

La pusnuischa

pee Zelgawas uf dambi Nr. 125, awpafschä rakittam peederitga, ar **wairahfshahm ehlahm, ahbelu dahrsu un netahlahm plawahm**, no labdahm 16 pubraweetahm, tohy no bribwas rohtas waj **pawiffam**, waj arri **pa dalkai pahrdohita** un to klastaku turpat pee mannim warr finnabt dabuht.

J. R. Georgj.

Semkshpeem

darru finnamu, ka wannä fabrikä taifti **kautumilti, supersofats is kaulumilteem un supersofats is** fosfortita almeemeem ir dabu jaml pee

J. Woldemar, Zelgawä.

Jhwaschi peedawaju preefsh waffareja, **linneem un kartupeleem** sawu supersofatu un til **prohwehr!**

Richard Thomson, Ribgä

Rihdseneeks.

Bezzaft, kas sawus bebrnus Zelgawas skohlas furta un tohs grubb kostä waj kibrtekl nobohd, tohy usajinat libd 1. August sch. g. finnamu darriht pee sehweta ja

N. Dumpp

Zelgawä, leelä eelä Nr. 57, sawä nammä. Pee ta pascha tohy par lehtako zemu strahdahs: par preefshchanu 3 kap., par degaderefshchanu 2 kap., par uslahfshchanu un preefshchanu 5 kap., par welschchanu, preefshchanu un degaderefshchanu 10 kap., par welschchanu, uslahfshchanu un preefshchanu 12 kap., par welschchanu, sebrwefshchanu, uslahfshchanu, preefshchanu un degaderefshchanu 18 kap. par ohlekti drabnas.

Diwi jauni **gadda tirgi** tays noturreti Nembatu muschä (Ritgammadabs), pirmois buhs 20. April, ohtrais 8. Oktober sch. g. un ta ilgaddus uf schilm deenahm palek.

„**Annas basniza**“ Zelgawas Latweefschu rihtamahjtaja Konradi ihlaista grabmatina, dabujama Zelgawä Lubtas, Schablowfki, Günther un Hermann tungu bohltis. Mafsa 20 kap. fudr.

Drukshäts pee J. W. Steffenhagen un dehla.

(Ed klast peelitkums: **Basnizas un skohlas finnäs.**)

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kriiziba.

Rahditajs: Sinas. Preefch luteru palibds. Iahdes 2c. Missiones sinas. Preefa mahzitajs fw. Jahnis. Wezsu laitu druzinās.

Sinas.

Blaujama irr dauds, bet plahweju irr mas, to schinni gawenu laika it ihpafchi Sehrpils prahwesta apriakis pee saweem mahzitajem dabuhn peedfihwoht. Sawā laika Latw. aw. jau fluddinaja, ka Leel-Salwes mahzitajs nomiris. Drihs pehz tam bij gandrihs reisā Egiptes, Lafchu un Subbates mahzitaji gruhiti faslimmufchi. Subbates mahzitajs paschlaif gan jau fahloht pats sawu amatu kohpt, bet tee zitti diwi wehl tāpat nespehzigi effoht. Pehdigi arri Saulas un Ulfchuu draudsei attal tahda patte nelaimē usbruffa. Winnas mahzitajs iknedelas pahri deenas brauzā sawu draudsi apmekledams. Wissu laiku bij labbi gahjis. Bij dauds fliktakā laika un zekā brauzis; bij jau leelako un to tahlako pagasta daku apmeklejis un jau preezajahs ar to zerribu, ka drihs jau katrās mahjās buhschoht bijis, tē tam ohtrā Merzi gaddahs us zelma usbraukt un kreiso kahju pahlaust. Nu nabadsinisch tēpat jau tshetras nedelas wissai draudsei par leelu noskumfchanu un sew pascham par leelahm firdsfahpehm gukk un deewēsinā kad wehl zelsees! Lai Deewē dseedina winna wainu un stiprina winna firdi! —g—

Latw. draugu beedribas krahjuma grahmata no 1872. g., nupat isdohta nefs 1) rakstu par latweeschu awischi mezzakōs un jaunakōs laikōs no prahwesta f. A. Doebner. 2) Urahdischanu to dseefmu, kas us latwisli pahzeltas daschadōs gadda gahjumōs Latw. awisēs kā Zekā beedri atrohdamas. 3) Wahrduš par latweeschu dseefmahm un zitteem rakstneezibas darbeem. 4) Pahspreedumi par Stendera lekifonu, zil tahlu tas dabbas leetas tohs ihstohs wahrduš usrahda, no J. H. Kawall. 5) Peesihmeschanas par daschadahm leetahm, ko latw. walloda peenehmufi no wahzu wallodas (Blattdeutsch) no Apprikku mahzitaja Zeidler f. 6) Daschus latw. teizenus no Birsgalles draudses falassitus no B. Seewald f.

Pee Tehrpatas uniwersitetes schim brihscham irr amatōs 41 professeeris un 21 dozenti un lektori (appalschprofesseeri), bes teem wehl 5, kas daschadās skuntēs mahza. Pee uniwersitetes rakstu un darbu weschanas un daschadu mantibu waldischanas stahw deenestā 34 lungi. — Studentu flaits schinni pusgaddā irr 748; no teem fataifahs uš mahzitaju amatu 92, par teefaskungeem 217, par daktereem 203, apteekereem 56, skohlmeistereem 37; dabbas gudribas studeere 74, semkohpibu 9, pasauls stahstu gudribu 21, walstsfaimneezibu un statistiku 24 u. t. j. pr. No teem 748 studenteem irr no Widsemmes 342, no Kur-

semmes 151, Jggauku semm. 92, no zittahm Kreewu semm. puffedm 128, no Pohlu semmes 31, no Wahzsemmes 4.

Berlinē. Ap leeldeenas laiku te bij Pruhfchu skohlmeistere konferenze fanahkufe. No wairahk kā 10 tuhst. skohlmeistereem bij no daschadahm puffedm iswehletee turp nosuhtiti, lai kohpā sawas amata waijadfibas pahspreefch un, kur derrihgs, palihgu melle. 4. April konferenzeš preefchneeki bij pee skohlu ministera Falka un sawas dohmas tam treijās punktēs preefchā zehla. 1) Ja skohlas buhschana lai labbahk weizahs, tad no waldischanas puffedes jahda wairahk palihdfibas preefch skohlmeistere us-turra. 2) Lai tas skohlas usraudfibas likkums taptu pareisi isdarrihts, effoht jo stipri us to jaluhko, ka skohlas usraudfiba stahw un paleek to wihru rohkās, kas skohlas leetas gruntigi isproht. 3) Skohlmeistereus waijag dsiflakti skohloht. Ministeris us wiffahm schihm preefchā liskhanahm sawu labprahhibu israhdijs un apshlijs, ka, lai gan katras skohlas buhschanas usturefchana peekriht tai draudsei, tad tomehr waldischanā no sawas puffedes neleegsees arri leelakus uppurus schai leetai par labbu nest.

— Pruhfchu walsts lattofu bislapi Zulda fanahkufchi, irr weenu rakstu islaidufchi pee saweem appalschneeku preestereem, kurrā isfluddina, ka ar wissu firdibu effoht Deewa un zilwezigas waldibas preefchā to leezibu dewufchi, ka tas jaunais skohlas usraudfibas likkums, kas griboht atschkirt un pasauligai waldibai ween padohht to skohlu, kas no pat eesahkuma wissās krittigās semmēs irr basnizai kā meita un kas lihds pat pehdigeem laikeem kā meita no basnizas mihtota un kohpta — ka tas likkums tik warroht atnest behdigu buhschanu tiklab walsti kā basnizai; bet kad nu tas likkums effoht spehkā zelts, tad grippedami paklausigi buht tai waldischanai tee griboht tam padohtees un usmuddina us to arri appalschneekus, kamehr ween schi skohlas buhschanas weschana ne-aisteef tahs wiffudahrgakas dwehseles mantas, un beidsohht leek to apustufa wahrdu 2 Kor. 6, 4. pee firds, nest wissā pazeeschanā to behdu laizinu, ka warretu no ta isaugt fwehtibas auglis.

No Jerusalemes. 20. Februar te bij atbrauzis Melnburgas leelherzogs ar sawu laulatu draugu un dascheem pawaddoneem. Kaut gan winsch appalsch zitta wahra reisoja, grippedams palikt nepasihstams, tatschu us sustana pawehli jau no Alla pilsehta reisneekem dewahs par gohda pawadditajem turku jahjesu pulks, kam bij udohts auglōhs weesus pawaddiht zaur wissu Kananes semmi. Tāpat gubernatoreem (Pascha) bij peeteikls us to laipnigako usnemt. Ta deena, kur tee Jerusalemē eenahza, bij kahda

turku fwehta deena un tapeh; tad arri ka brihwlaiká wifs pilsehts bij us kahjahm. Zaur Damaskus wahrteem eedami tee dewahs us fw. kappa basnizu, un tad us sawu lohrтели. 10 deenas ta nu te palikka, un no Jerusalemes apmekleja arri Betlemi un wiffas tahs zittas fw. weetas. Turku waldiba bij tif labprachtiga un laipniga ka gan reitti. Rahdu deenu leelherzogs aplukhoja to wezzo basnizas plazzi un noschehoja, ka tur tahs allas aismuhretas un newarohht wiffu skaidri isredseht. Ohtra deena tas Pascha liffa leelherzogam sinu doht, ka taggad effoht wiffas allas peh; winna wehlefschanahs atwehrtas, lai nu effoht tif labs un nahfoht tahs aplukhoht. Nu schihs weetas buhs arri zitteem reisneekem pee-eimamas. Tahdu pat mihlibu rahdija arri Greeku patriarkis, kas leelherzogam israhdija wiffas tahs wezzu laifu peeminnas, starp tahm arri to sohbinu, ko Gottfrids no Bullon pimá frusta karrá 1096. g. tur neffis, un wiffus basnizas dahrgumus. 28. Februar bij leelherzoga dsimfschanas deena un winnam par gohdu wifs Jerusalemes pilsehts wakkará bij ar wiffadahm uggunihm gaismohts, ta ka tahdas jaukumus turrenes laudis wehl nefad nebij dabujuschi redseht. 1. Merz schee weefi braunza par Behteli, Silo, Kaplu us Nazareti, no turrenes us Genezaretas esaru, tad us Damasku u. t. j. pr. Nahkoshá mehnefi gaidihs Jerusalemé arri Bruhschu flaweno prinzi Fridrich Kabrlí un warr gan fazzihht, ka scho augsto wihru apmekleschanas nefs dauds fwehtibas wiffseem tur dsihwodameem Giropeeschem, bet it ihpafchi par labbu nahf turrenes ewangeliuma tizzigeem, pret kurreem turki fahf zittadu laipnibu rahdiht un wiffai ewangeliuma mahzibai dauds wairahf zellus atwehrt.

S.

Kursenmes bihbelu beedriba 1871/72. gaddá irr laudis islaidusi tillai 337 latw. bihbeles un 968 jaun. derribas. Wahzu bihbeles 180 un jaun. derribas 808; leishu bihbeles 24. Tahs beidsamahs masahs (8°) latw. bihbeles bij jau gaddam fahkotees pee galla un tomehr wehl us jaunu druffu kahds laizinsch jagaida, jo negrihb abtrafi likt druffaht, kamehr buhs eefahhta bihbeles wallodas pahrluhfoschana lihds gallam isdarrita. Ta tad gan warr schinni gaddá stiprs truhkums zaur to zettees, bet buhs japazeesch un japreezajahs, ka wehl peh; patilfschanas warr dabuht to dahrgu Deewa wahrda pehrli, prohti Jaunahs derribas. Tapeh; tad schinni laiká, kas wehl aisees, kamehr buhs bihbele zauruhlota un jaunahs druffas plahtes fagattawotas, palihgu komitejahm-ne-atliks nefas zits, ka tahm isfalkusfahm dwehselehm pasneegt Jaunahs derribas. Starp dahwanahm, kas bihbelu komitejai bij pasneegtas, lai warretu fw. Deewa wahrdu jo lehti laudihm pee-eimamus darriht, irr peeminnamas: No Kursenmes muishneezibas 150 rublu, no beedribas lohjetkeem 142 r. 75 f. No palihga beedribahm bij eenahkuschi 143 r. 62 kap.: (Birsumuischas dr. 4 r. 6 f.; Nerretas 8 r.; Salwes 12 r. 51 f.; Zohdes 2 r.; Baldohnes 6 r.; Gezawas 4 r.; Meschotnes 10 r.; Bahrebes, Kalnamuischas, Meschamuischas d. pa 3 r.; Selgawas latw.

pilf. dr. 30 r. 50 f.; Selgawas latw. lauku dr. 6 r. 20 kap.; Schuhfste 6 r.; Lestenes 10 r.; Sandawas 25 r.; Sabillas 1 r. 95 f.; Kurfschu 5 r.; Birschu d. 3 rubl. 40 kap.).

Breefsch lutteru palihdsibas lahdes

pee Leepajas aprinka komitejas 1871. gaddá irr dahwanas eemalfatas:

No Bahrtawas palihg. komit. par 1870	15 r. — f.
" Edohles	4 " 46 "
" Kuldigas wahzu d.	95 " — "
" Kuldigas latw. d.	12 " — "
" Kuzzawas	7 " 3 "
" Salkas 1869 un 1870	10 " — "
" Ugahles	4 " — "
" Wentspils	60 " — "
" Embohtes	23 " — "
" Rindes	24 " — "
" Appriku	16 " — "
" Bahtes	10 " — "
" Seemel Durbes	25 " — "
" Deenw. Durbes 1870	8 " — "
" Saldus	20 " — "
" Grohbinas	14 " 25 "
" Greeses	18 " — "
" Aisputtes	12 " — "
" Kruhtes	4 " — "
" Geres	10 " — "
" Landses	24 " — "
" Leepajas wahz. d.	159 " — "
(starp teem 40 r. preefsch Bonedelas un 3 r. preefsch Sibirijas luttareem)	
Leepajas latw. d.	17 " — "
(3 r. preefsch Sibirij. lutt.)	
Luttrinau d.	8 " — "
" Gaiku	8 " — "
" Biltenes	11 " — "
" Preefules	20 " — "
" Busses	9 " — "
" Rubbes	6 " 50 "
" Rendas (4 r. preefsch Sibirij.)	15 " — "
" Skohdas	10 " — "
" Wahrmes	3 " — "
" Zalmeneeku	5 " 58 "
" Zihrawas (2 r. pr. Sibirij. lutt.)	19 " — "

fohpá . 706 r. 82 f.

R. Kienig,

Leepaj. wahz. d. mahzittajs u. komit. rakitawedd.

Missiones sinuas IV.

Missionara grahmata, no furras warr mahzitees par winnu dsihwi un darbeem.

No Riht-Indijas. Sriharitotá t. 31. Oktob. 1871. Mihktais tehws! Us deenaswiddus wakkarreem no muhsu staziona irr leels esers (ar wahrdu Pulikat) ar diwi fal-

lahm, Zerlam un Zenad. Teem paganeem, kas schinnis fallas dshwo, un runna zitti Delagu, zitti Tamula wal-
 lodu, mannim tur preezas mahziba jamahza. Es nu
 gribbu jums rakstht, no weenas apmellefchanas tur pee
 teem fallas eedshwotajeem. Zauka Oktobera deena; lee-
 tus irr opstahjees, semme un lohli brangi sell. Ap pus-
 deenas laifu mehš ar brahli Otto, kas man apmelleja,
 fahpahm laiwā; faulite filst stipraki ne kà pee jums Zuli
 mehnefi, wehjinsch puhfch un pehz 3¹/₂ stundahm mehš
 flahst pee Zerlam fallas. Sweineeku mahjas kà krohnis
 stahw gar eser-mallahm, tee wihri wehl sweijo, tahš fee-
 was bes wihru flahstbushfchanas usrunnast pehz semmes
 eeraschahm nepecklahjahs. Mums ja-eet garram us zittu
 fahdschu, kas peederr bagateem semmes lohpejeem no Suh-
 dra schkirras; bagati rihfu lauli, augsti palmu lohli
 eepreezina azzis. Masā fillinā tahš ehlas, no steegeleem
 usbuhwetas. Preefch nammineem wehweri un pehrwetaji
 strahda appafsch debbes. Wehweri aush bes stellehm; tee
 eedurr fahdus meetus semmē, us teem tee usmett mettus,
 appafschā tee isroht bedri preefch fahjahm un nu tas darbs
 eet us preefchu. To gattamu audekli atkal zitti wihri un
 feewas pehrwe ar fillu un jalku pehrwi un ar pinseli wehl
 uswelf jaukas bildeš. Arri teem mehš eimam garram lihds
 pat fahdscha widdum pee ta leela namma, fur tas fahdscha
 wezzakais dshwo, gohda wihrs, ar ko jau dashu reis par
 dshwibas zellu effam runnajufchi. Wiasch muhš apfwei-
 zinajis lihds apsehstees preefchnammā (werandā; tē ap-
 fehshahs tee weefi). Es fawu jaunu dēribu rohā, us-
 schkirru to weetu no ta lehnina fahlahm (Matt. 22.) un
 to preefchlassijis to issstahst; dauds gohdigu wihru tur
 fapulzeti, wiffi klausabs kluffitin, neweens nerunna pret-
 tim. Pehz mannim manni palihgi dseed un runna. Lub-
 gufchi, lai ne-attsumj to aizinaschanu nahkt us fahlahm,
 mehš eimam wehl us zittu weetu, tur tāpat darridami.
 Kad nakts jau fahlahs, mehš dohdamees atkal pee fawas
 laiwinas; bet tee sweineeki nu wiffi mahjās; mehš teem
 newarram eet garram, teem to aizinaschanu no debbesthm
 pee firds neliklufchi: nahzeet wiffas lectas fataifitas; nah-
 zeet fahsās, tad turram mehš laiwā fawu wakkarinu;
 tehja ar rihfu karaschem, un pehz wakkara pahtareem
 zellamees pahri us ohtru fallu. Tē, pirms wehl gaismina
 aust, mehš gahjahm, fawam debbes Rehninam weefus
 aizinast. Bekadā arri irr smukka fahdscha. Weena nam-
 ma preefchā kahdi wihri fehsh; wehl zittus fa-aizinadami
 manni palihgi eefahl dseefmu us jauku meldinu. Kad
 labba teefa lohpa, tad mehš fahlam lassht un mahzht.
 Kad muhfu darbs driht pabeigt, tad nahkt pa to zellu
 weens Br a m i h n i s (no tahš augstakas schkirras, kurreem
 nau brihw ar zittu schkirru zilwefeem pihtees); us zella
 stahw us mums klausidamees kahdi B a h r i a s (no wis-
 semmakas schkirras). Tas lepnais Bramihnis brehz ar
 leelu balst: „dohdeet zellu lai es garram eimu.“ Bet
 mehš: „paleezeet ar meeru stahwam, kamehr mehš beigu-
 fchi,“ un riktigi tam leelmanam jagaida, kamehr ta

deewakalposchana pabeigta. Pehz tam wehl ja-apmelle
 tahš fallas wezzakais, kas ar zitteem pee winna fapulze-
 teem labprast klausabs no tahm fahsu drehbehm, kurrās
 gehrbti mehš grehzigi zilweli Deewa preefchā warram pa-
 stahweht. Ar to firfnigu luhgschanu: Kungs, lai tawi
 wahrdi ne-atgreeschahs tuffchi pee tewim, bet isdarra to,
 kapehz tu winnus effi fuhthijs, mehš nu brauzahm atkal
 us mahjahm. J. Wörrlein.

Preeka mahzitajs fw. Zahnis.

Tas fw. apustulis Zahnis, kas to zettortu ewange-
 liumu usrakstijis, bij sweijneeku kauschu behrns no Galile-
 jas, gan no Betsaidas pilsehta pee Genezaretes esera.
 Winna tehwa wahrdš irr Zebedeus un mahte Salome.
 No paschas jaunibas Zahnis bij deewabijaschanā un
 Israelu behrnu zirribā us to pestifchanu audsinahts; win-
 na mahte peederreja pee ta deewabijiga pulzina, kas turre-
 jahš lohpa preegadamees ka nahks driht tas gaidams pesti-
 tajs. (Wschkirr Mark. 16, 1.; Matt. 20, 20.) Salome
 tohp peeminneta stary tahm feewahm, kas ar fawahm lai-
 zigahm mantahm kalpoja tam Kungam, kam nebij fur
 fawu galwu nolikt (Luf. 8, 3.); winna to arri pee krusa
 stabba ne-attahja (Mark. 15, 40.). Winai nebij nabaga
 laudis, jo Zebedeus turreja kalpus (Mark. 1, 20.), Zah-
 nam peederr namš (Zahn. 19, 27.); winsch irr pashtstams
 ta augsta preestera nammā (18, 15.). Kad Zahnis tas
 kristitajs fawu darbu usnehma, tad schis Zahnis node-
 wahš winnam par mahzekli, bet tik lihds Zahnis tas kri-
 stitajs bij Jesu Kristu par to messiju norahdijis (Zahn.
 1, 35.) tad arri tas preeka mahzitajs Zahnis tuhda pee
 Jesus dewahš un tappa winna mihsch mahzeklis. No
 dabbas winsch bij tāpat kà winna brahlis Zehkabs, no
 dedfiga gaischa garra, winsch bij tas mahzeklis, kas pee
 ta Kunga Jesus fruchtihm gulleja, tas wiffutuwakais bij
 un ta Kunga Jesus firdi wiadsfihaki nokohpa. Winnam
 Jesus pee krusa stabba nodewa fawu mahti, ko Zahnis
 lihds pat mirschanai arri pee few paturreja. No Kristus
 zeefchanas stahsteem mehš redsam, ka Zahnis bij tas wee-
 nigais mahzeklis, kas no winna ne-attahja, kas bes bai-
 lehm appafsch ta krusa stabba stahweja un fewi par Jesus
 mahzekli fawzahš. Pehz ta Kunga augfchamzefchanahs Zah-
 nis palikka lihds ar teem zitteem mahzekleem Jerusalemē. No
 Galater gr. 2, 9. mehš redsam ka Zahnis, ja arri nestah-
 weja nekahdā ihpafchā amatā, tomehr Jerusalemes draudfē
 fawu apustula darbu darrija. Tahš wezzakas sinnas no-
 stahsta, ka winsch 12 gaddus pehz ta Kunga Jesus mir-
 schanas tas irr 45. g. pehz Kr. di. no Jerusalemes aifgah-
 jis, bet us kurreni? par to truhfht flaidru sinnu. Kà
 leefahš winsch nebij wis ne us Partiju ne us Indiju, kà
 Frontins falka, gahjis, bet buhš gan jau 46. gaddā p.
 Kr. us Antiochiju nogahjis, no kurrenes Bahwils bij de-
 wees us zittahm puffehm un tapehz waddona waijadsja.
 Pehz tam winsch gahja us Gwesu, bet gan ne preefch 64.
 gadda. So Bahwils fawu grahmatu us Gwesereem 61. g.

rakstidams nemas Zahna wehl nepeeminn. No Ewesus nu wiašč waldija wiffas draudses Preešč-Asija (Zahn. par. 1, 11.; 2, 3.). Tapat weenadi flann wiffas siunas par to, ka Zahnis no Rohmas waldineekem tappa us kahdu laiku nodsihts us to maso Patmos fallu Egaiskā juhrā, ne tablu no Ewesus. Klemens no Aleksandrijas nostahsta to jauko notiklumu, ka Zahnis to weenu jaunekli, kas bij flepkawōs eegahjis, ar sawu mihlestibu pee atgreeschanahs peedabuja, un peeminn, ka tas irr notizzis tai laikā, kad Zahnis pehz ta Rohmas waldineeka no Patmos fallas bij atpakkat nahjis us Ewesu. Ireneus us to flaidrako apstiprina, ka Zahnis ta keisara Domizijana laikā, gan tai gaddā 95 p. Kr. ds. tappa us šho Patmos fallu lā zeetumā nosuhtis. Te wiašč usrakstija to swebtu Zahna ewangeliumu, Kunga parahdischanas par ta sw. ewangeliuma zellu un pehdigu uswarreschanu wirs semmes, kas Zahna parahdischanas grahmatā usrakstitas. To gaddu pehz tam, kad Nerwa tappa par keisaru, Zahnis warreja atkal us Ewesu atpakkat nahkt un tur palikka lihds keisara Trajana laikam. Kad wiašč jau bij stiprā wezzumā, tā ka nespehja wairs eet, tad wiašč likkabs us trehsla nonestees turp, kur deewakalposchana tappa turreta un mehdiā us teem šapulzeetem šohs wahrduš fazzihst: „Manni behrni, mihleetes šawā starpā!“ Un kad winnu jantaja, kapehz wiašč arweenu šohs wahrduš falkoht, tad wiašč atbildeja: „Tapehz, ka wifs eefsch šheem wahrdeem irr eefschā.“ Winna mirschanas gads gan irr 101. pehz Kr. ds. Sawu ewangeliumu wiašč usrakstija us Patmos fallas buhdams un dewa to tam draudses wezzalajam Rajam lihdsi us Ewesu. Ar kahdu nodohmu Zahnis sawu ewangeliumu šarakstijis, to wiašč patš issalka (20, 30.): „Šchis irr rakstitas, ka Juhs tizzat, ka Jesus irr Kristus, tas Deewa Dehls, un ka jums, kad juhs tizzat ta dšhwida irr eefsch winna wahrda.“ S—p.

Wezzu laiku drusziņas

isnemt. no Latv. draugu beedribas magazinas grahmatas 1872.

Tas wezzakais krahjums no garrigahm latweeschu dseefmahm irr atrohdamš Kenebergas uniwersitetes bibliotekā un irr drukkabts 1587. gaddā. Tahs grahmatas wirsraksts flann tā: „Vndeutsche Psalmen und geistliche Lieder oder Gesenge, welche in den Kirchen des Fürstenthums Churland und Semigallien in Lieflande gesungen werden.“

Par šhmi, zik lohti ne ween tais pašču pirmajās latweeschu dseefmās, bet arri wehl 100 gaddu wehlahf ta walloda swebchadi šlanneja, usrakstam šhe kahdu šerschu:

Tai wezzā seemas swebtku dseefmā „No debbeshm buhs man atnest“ pee G. Jureckera (1650) ta 13. šerscha flann tā:

At mans wiffo miekais Jesulins
Darrees idw šchlestu mietu Ghullinju,
Padussehlees mannas Šerds Wahzins,
Ka es muhscham tōwis nhe aismārstu.

Tai dseefmu grahmatā no 1779. gadda šchi patti šerscha flann tā:

At faldajs mihlajs Jesulins
Nahz taltees mihstu Spilwenas,
Un duffi manā Šedminā
Ka Tu man palees Prabtinā.

Wieschdigi pehz G. J. Stendera pahstrahdaschanas ta šerscha flann:

At faldajs mihlajs Jesus nahz
Un manā šerbi dšhwohf šahz!
Zaur tamu wahdu mahzibu
Denn man us ihstu talšabū.

Kad tahs garrigahs dseefmu grahmatas no wezzeem un jaunem laikeem zauri eet, tad tik diwi wahrdi no pašču Latweeschu tautas pusses starp dseefmineekem useimami. Ana Bohrmann no Behschm un neredšigais Indrikis no Apprikeem.

Kad Wahzeeschi pee Baltikas juhrmallehm apmettahs, toreis Latweeschem nebij wehl sawa pašča raksta. Un tomehr, kur krišriga mahziba tappa atnesta, bij arri wajjadšihgs swebtus rakstus zaur druku katram pee-eimamšs darriht. Bet wiffo tee pašči wezzakee raksti nau agraki kā pehz reformazijas laikeem drukkati. Kad nu pašču semmē wehl nebij nekahdu drukkataru, tad wifs tappa Wahzsemnē, Kenebergā, Šibbekē drukkabts un kad nu turrenes drukkataras tikkai wahzu bohštabus turreja, tad ar šheem pašheem špeeda arri latweeschu grahmatas. Tā tas irr zehlees, un lihds šchim wehl palizzis, ka Latweeschu rohku raksti irr ar latinisheem bohštabeem, bet drukkas raksti ar wahzisteem. Nahrtina Lutera masais katkismis, Dahwida dseefmas, swebdeenas ewangeliumi un lekšioni un tee zeeschanas šahsti tappa jau 1586. gaddā latwiffo drukkati. Preešč Widsemmes gahdaja Šihgas pilsehts par latweeschu garrigahm grahmatahm. Ta walloda bij pret taggadejo lohti dihwaina: „De Desmerie Dewe Bouszle, Tas pirmais Bouszlis. Toew nhe buus cjhites Dewes turreth prektan man.“ Pee ta jaunū laiku zehleena, kur jauna rakstneezibas attihstischanahs ausa, irr ihwaschi peeminnamšs prahwestis Ernst Gluck, tas wihrs, kas bihbelt latweeschu wallodā pahzehlā. Gluckš bij dšminis Wahzsemneekš no Magdeburgas, bij amahzis us Widsemmi; toreisejs Widsemmes generalšuperdents Šišers to pamuddinaja, lai pahzelt bihbelt us latwiffo wallodu. Sweedru šehnišch Šahrlis XI. bij apšohlijis wiffo to wajjadšigo palihdšibu un tā tad Gluckš, no Deewa ar keelahm dahwanahm apdahwinahs, usachmahs šho leetu darbu. Wehl reis us Wahzsemmi atpakkat gahjis wiašč Šamburgā wehl dšlakati ar Šbreifku wallodu cepasunahs un tad us Widsemmi atnahzis šahla nu latwiffo wallodu mahzitees. 3 gaddus wiašč bij Dinamintē par mahzitaju un no turrenes ašgahja us Allakni par mahzitaju un te nu wiašč 8 gaddu laikā iswedda lihds gallant to augsta, swebtigu darbu, bihbeles pahzelschānu us latwiffo. Sweedru šehnišch patš par sawu nauđu litka 1689. gaddā to pirmo latweeschu bihbelt drukkahf. Kad tas darbs bij pabeigts, tappa komišione no Widsemmes un Kurfemmes mahzitajeem ezelta, lai us to šmalako wehl wiffo zauri luhko. Šehnišch patš dewa to pawehli, ka tee mahzitaji, kas štrahdajuschē pee bihbeles pahzelschānas, pirms bihbelt laudis islaisch, lai isdohd leezibas rakstu, ka pehz sawas širdsapšunahschanas ir nekahdu wainu nesinn un ne-atrohd pee šchis pahzeltahs bihbeles. Šchi bihbele tappa 1739. gaddā ohtrā reisē drukkata zaur generalšuperdentes Jakob Benjamin Šišera gahdaschānu; 1794. g. tappa trešcho reis drukkata un pehz tahs tad 1825. g. tas bihbeles raksts plahtes (stereotyp.) eegreestis, tā ka nu pehz tahs daudšahrt tappa drukkata, kamehr nu plahtes tik lohti nodillušas, ka jaunās wajjadšigas un taps šagatta-wotas, tik lihds kā wallodas pahrlaboschana buhs pabeigta.

Latw. Awišču apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

No zensures atwehlehts. Šihgā, 21. April 1872.

Drukkabts pee J. W. Steffenhagen un dehla